

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 15 stycznia 2025r.

PS-VI.431.1.27.2024.ICH

Szanowna Pani
Katarzyna Policha
Dyrektor
Powiatowego Domu Dziecka
w Reszlu
ul. Łukasińskiego 4
11- 440 Reszel

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr WK-I.0030.618.2024 z dnia 8 listopada 2024 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

1. Izabela Chowańska – główny specjalista, kierująca zespołem,
2. Marzena Przybylska – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Powiatowym Domu Dziecka w Reszlu, ul. Łukasińskiego 4. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 19 listopada 2024 r. i zakończono w dniu 22 listopada 2024 r. Przedmiotem kontroli było planowanie i realizacja pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2024 r., poz. 177 ze zm.) - zwanej dalej ustawą wriospz,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.) – zwanego dalej rozporządzeniem,
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. 2023 poz. 2809) – zwanej dalej KRiO.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- 1) Placówka/PDD/Jednostka - co oznacza: Powiatowy Dom Dziecka w Reszlu,
- 2) Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu - panią Katarzynę Polichę,
- 3) Statut – co oznacza: *Statut Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu*,
- 4) Regulamin/Regulamin Organizacyjny – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu*,

- 5) Wykaz kadry - co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę;
- 6) Wykaz dzieci - co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę;
- 7) Rejestr - co oznacza: Rejestr Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostępiem ograniczonym;
- 8) diagnoza/ diagnoza psychofizyczna - co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia;
- 9) plan/ plan pomocy - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wrispz oraz § 15 rozporządzenia;
- 10) karta - co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia;
- 11) zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-137 ustawy wrispz;
- 12) ocena/ okresowa ocena - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wrispz;
- 13) IPU - co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ust. 4 ustawy wrispz,
- 14) mow – co oznacza: młodzieżowy ośrodek wychowawczy,
- 15) mos – co oznacza: młodzieżowy ośrodek socjoterapeutyczny,
- 16) KOPSN – co oznacza: Krajowy Ośrodek Psychiatrii Sądowej dla Nieletnich.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2023 r. do dnia jej zakończenia, z wykorzystaniem dowodów powstałych wcześniej, a mających wpływ na działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą. Przeprowadzono ją w obecności pani Katarzyny Polichy – Dyrektora PDD. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora, indywidualne rozmowy przeprowadzone z dziećmi, pracownikiem socjalnym oraz spostrzeżenia poczynione w trakcie przeglądu pomieszczeń znajdujących się w Placówce.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez kontrolowaną Jednostkę.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowością**.

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego, prowadzoną przez Powiat Kętrzyński. Dysponuje łącznie 14 miejscami dla wychowanków. W badanym okresie działała w oparciu o:

- *Statut Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu*, przyjęty Uchwałą nr XXXVI/303/2021 Rady Powiatu w Kętrzylinie z dnia 24 czerwca 2021 r. /**akta kontroli str. 1-6**/,
- *Regulamin Organizacyjny Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu*, przyjęty Uchwałą nr 837/2021 Zarządu Powiatu Kętrzyńskiego z dnia 1 lipca 2021 r. /**akta kontroli str. 7-28**/.

Ustalono, iż w badanym okresie praca opiekuńczo-wychowawcza w POW, realizowana była m.in. w oparciu o:

- *Plan Pracy Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu na rok 2023* /**akta kontroli str. 29-38**/,

- *Plan Pracy Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu na rok 2024 /akta kontroli str. 39-48/,*
- *Zarządzenia Dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu: nr 5/2021 z dnia 31 maja 2021 r., nr 3/2023 z dnia 31 maja 2023 r., nr 3/2024 z dnia 31.05.2024 r. w sprawie ustalenia zasad przyznawania kwot do własnego dysponowania przez dziecko, oraz sposobu dokumentowania dalej zwany Regulamin Kieszonkowego w Powiatowym Domu Dziecka w Reszlu /akta kontroli str. 49-66/;*

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści ww. dokumentów organizacyjnych kontrolowanej Jednostki.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą Powiatowym Domem Dziecka w Reszlu kierował Dyrektor, w ramach 1 etatu. Zgodnie z Wykazem kadry przedłożonym kontrolującemu **/akta kontroli str. 67-69/**, na stanowiskach pracowników pedagogicznych w badanym okresie, zatrudnionych było łącznie 8 osób, w tym:

- starszy wychowawca – 6 osób w wymiarze 6 etatów,
- pracownik socjalny – 1 osoba w wymiarze ½ etatu,
- pedagog/psycholog – 1 osoba w wymiarze 1/5 etatu (od 1.02 do 31.03. 2024 r., jako pedagog, od 1.04.2024 r., jako psycholog).

W związku z tym, iż podczas kontroli PDD przeprowadzonej w dniach 22-24 stycznia 2020 r. (wystąpienie PS-VI.431.1.2.2020.MP z 7 lutego 2020 r.) stwierdzono, że Dyrektor, pracownik socjalny i 6 wychowawców (pod poz. 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9 i 10 w Wykazie kadry) posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz spełniali wymogi określone w ustawie o wripisz, sprawdzono kwalifikacje psychologa, który został zatrudniony w PDD od 1.02.2024 r. do 31.03.2024 r. jako pedagog, a następnie od 1.04.2024 r., jako psycholog. Na podstawie przedłożonych dokumentów stwierdzono, że osoba ta posiadała odpowiednie do zajmowanego stanowiska kwalifikacje, określone w art. 98 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy wripisz, spełniała też wymogi określone w art. 98 ust. 3 pkt 1-4 ustawy wripisz. Ustalono ponadto, że zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 6 ustawy wripisz (w przypadku Dyrektora) oraz art. 98 ust. 3 pkt 4 powyższego aktu prawnego (w przypadku wychowawców, psychologa i pedagoga), osoby te posiadały także aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające, iż są zdolne do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wripisz (w przypadku Dyrektora) oraz art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wripisz (w przypadku pozostałych osób) osoby zatrudnione w placówce opiekuńczo-wychowawczej mogą pełnić swe funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. W myśl art. 7b ust. 2 ustawy wripisz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki sprawdza i potwierdza pracodawca. Ponadto, stosownie do przepisów 7b ust. 1 ustawy wripisz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz.U. 2024 poz. 560) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed nawiązaniem z nią stosunku pracy. Natomiast, w odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wripisz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r.

o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Na podstawie przedłożonej dokumentacji osobowej stwierdzono, iż osoby wymienione w Wykazie kadry **/akta kontroli str. 67-69/** pod poz. 1, 2, 3, 5, 6 i 8 zostały zweryfikowane w Rejestrze 25 września 2023 roku, tj. po przekroczeniu ustawowego terminu, jakim był 31 lipca 2023 r., natomiast osoby wymienione w Wykazie pod pozycjami 7 i 10 nie zostały zweryfikowane wcale. W wyjaśnieniu powyższej sytuacji, Dyrektor poinformowała, iż *...weryfikacja pracowników Powiatowego Domu Dziecka nastąpiła dnia 25.09.2023 r. Była to skuteczna weryfikacja, która nastąpiła po nieudanej próbie weryfikacji poprzez MasoweZapytanie z dnia 20.07.2023 r. – czyli w terminie przewidzianym w ustawie, tj. do 31.07.2023 r. (kopia formularza z danymi wysłanymi do weryfikacji w załączeniu). Niestety, nie doszła ona do skutku z przyczyn domniemam technicznych. Nie otrzymanie weryfikacji pracowników z dnia 20.07.2023 r. oraz informacje z infolinii RSP („duży natłok zapytań może skutkować wydłużonym czasem otrzymania wyników”) spowodował ponowienie zapytań złożonych dla każdego pracownika oddzielnie dnia 25.09.2023 r. Informacje otrzymano. Pani [tu imię i nazwisko osoby wskazanej pod poz. 9 w Wykazie] – zapytanie o wskazana osobę było złożone 20.07.2023 r. wraz z innymi pracownikami. W kolejnym zapytaniu nie była zweryfikowana, ponieważ od września 2023 roku nie pracowała w naszym domu i nie mogłam jej zweryfikować, jako że nie byłam jej pracodawcą. Pani [tu imię i nazwisko osoby wskazanej pod poz. 7 w Wykazie] – nie złożono zapytania, ponieważ w związku z dużym nakładem pracy, wieloma aspektami związanymi z wykonywaniem obowiązków służbowych oraz natłokiem zajęć związanych z wychowankami, niefortunnie przeoczyłam osobę Pani [tu imię i nazwisko] przy weryfikacji powtórnej i została ona zweryfikowana dopiero dnia 19.11.2024 r. **/akta kontroli str. 70-72, 255-262/.***

Na podstawie analizy Wykazu kadry oraz wydruków z Rejestru, ustalono, że w przypadku Dyrektora, weryfikacji figurowania w tymże Rejestrze dokonał Powiatowy Dom Dziecka w Reszlu również w dniu 25 września 2023 roku wraz z pozostałymi pracownikami Domu (stwierdzono, że w nim nie figuruje).

Zgodnie z zapisem art. 7 ustawy z dnia 28 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1135) czynności pracodawcy wobec kierowników jednostek organizacyjnych powiatu wykonuje starosta, zatem to Starosta Kętrzyński – w myśl regulacji zawartej w art. 7b ust. 2 ustawy wrispz – posiada delegację do złożenia zapytania w powyższym zakresie, w stosunku do Dyrektora kontrolowanej Jednostki. Powyższy obowiązek winien być wypełniony do **31 lipca 2023 r.**

W toku kontroli, zespół inspektorów skierował do Starosty Kętrzyńskiego, za pośrednictwem Dyrektora Placówki, zapytanie o przyczynę niezweryfikowania Dyrektora Placówki w Rejestrze przez pracodawcę w określonym przepisami prawa terminie **/akta kontroli str. 73/.**

Z udzielonej informacji wynika, że „(...) w myśl art. 35 ust 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (...), Starosta jest zwierzchnikiem służbowym kierowników jednostek organizacyjnych powiatu, natomiast zgodnie z art. 7 pkt 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (...) wykonuje wobec nich czynności z zakresu prawa pracy. W rozumieniu powyżej przywołanych przepisów pracodawcą dla dyrektora Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu jest jednostka organizacyjna, w której jest zatrudniony. Biorąc powyższe pod uwagę, instytucją zobowiązaną do weryfikacji był Powiatowy Dom Dziecka w Reszlu **/akta kontroli str. 74/.**

Zdaniem organu kontroli, osoby kierujące jednostką organizacyjną nie mogą wykonywać czynności z zakresu prawa pracy wobec samych siebie. Dyrektor Placówki mógł wykonać czynności pracodawcy jedynie wobec podległych sobie pracowników.

Przyczyną wyżej wymienionych nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów. Nieprawidłowość skutkowałą dopuszczeniem do pracy osób, co do których nie było pewności, czy spełniają one wymogi określone w przepisach ustawy wripsz. Wskazać należy, że zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, kto dopuszcza do pracy lub innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi osobę bez uzyskania informacji, o której mowa w art. 21 ust. 1 powyższej ustawy, lub wiedząc, że dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

1. Dane dotyczące wychowanków

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia, Placówka prowadziła ewidencję dzieci zawierającą wymagane przepisami prawa informacje. Z jej analizy, a także z Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z ww. ewidencji) wynika, iż na dzień kontroli w PDD na mocy orzeczenia sądu, umieszczonych było 12 wychowanków **/akta kontroli str. 75-77/**. W Jednostce nie umieszczono dzieci na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust 3a ustawy wripsz. Stwierdzono, iż na dzień kontroli 4 wychowanków przebywało poza Placówką (1 w mow, 1 w mos, 1 w KOPSN Garwolin i 1 w oow), w dacie kontroli w kontrolowanej Jednostce przebywało zatem 8 wychowanków.

Jak wynika z Wykazu dzieci oraz przedłożonych informacji, stanowiących **akta kontroli str. 83-86** :

- 1 wychowanek posiadał orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 10 dzieci posiadało opinię z poradni *psychologiczno-pedagogicznej*,
- 10 wychowanków uczęszczało na zajęcia z psychologiem i pedagogiem w Placówce, 8 dzieci na terapię poza Placówką.

Ustalono, że żadna rodzina biologiczna dzieci, które były umieszczone w Placówce, nie była objęta w badanym okresie wsparciem asystenta rodziny.

Zgodnie z przepisami art. 95 ust. 1 ustawy wripsz, w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Ponadto, zgodnie z art. 95 ust. 2 powyższej ustawy, umieszczenie dziecka poniżej 10 roku życia jest możliwe także w przypadku, kiedy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa. Ustalono, że w dacie kontroli, w Placówce nie przebywały dzieci poniżej 10 roku.

Z informacji przekazanej przez Dyrektora, stanowiącej **akta kontroli str. 78** wynika, iż w badanym okresie Placówkę opuściło 9 wychowanków:

- 5 się usamodzielniało,
- 3 wróciło do rodziny biologicznej,
- 1 powrócił do rodziny zastępczej.

Ponadto żadne dziecko nie zostało adoptowane.

2. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a) planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w Placówce

Roczne *Plany pracy Powiatowego Domu Dziecka w Reszlu na rok 2023 oraz na rok 2024*, opracowywane przez Dyrektora na dany rok kalendarzowy, stanowią jeden z dokumentów, w oparciu o który prowadzona jest w Jednostce praca opiekuńczo-wychowawcza **/akta kontroli str. 29-48/**. Obejmują m.in. :

- *główne zadania placówki w zakresie: opiekuńczym, dydaktyczno-edukacyjno-rozwijającym i pracy terapeutyczno-pedagogicznej wobec dziecka i rodziny,*
- *zadania szczegółowe,*
- *sposób realizacji,*
- *wskazanie osoby odpowiedzialnej i współodpowiedzialnej,*
- *termin realizacji.*

Ustalono, iż w kontrolowanej Jednostce prowadzi się dokumentację dotyczącą wychowanków i działalności wychowawczej, tj:

- akta osobowe wychowanków,
- księga ewidencji,
- książka meldunkowa,
- rejestr wychowanków usamodzielnionych,
- protokoły spotkań z zespołem wychowawczym i pracownikami Domu,
- dokumentacja dotycząca rodzin wychowanków,
- protokoły zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka,
- dokumentacja dotycząca rodzin wychowanków,

Ponadto, zgodnie z ustną informacją przekazaną przez Dyrektora, każdemu dziecku sporządzano:

- plan pomocy dziecku,
- kartę pobytu dziecka,
- kartę udziału w zajęciach specjalistycznych,
- arkusz badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych,
- karty wyposażenia wychowanków.

Analiza dokumentacji, o której mowa powyżej, wykazała, iż odzwierciedla ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych w PDD w Reszlu oraz zapisy Regulaminu - § 33 i 34 **/akta kontroli str. 26 i 27/**.

b) planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych analizie poddano dokumentację 4 wychowanków, przebywających w Placówce w dacie kontroli (poz. 7, 8, 9 i 11 z Wykazu dzieci).

▪ sporządzanie diagnozy psychofizycznej

Zgodnie z zapisami § 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej psycholog lub pedagog sporządza diagnozę psychofizyczną dziecka.

Z dokumentacji przedłożonej kontrolującym wynika, iż do chwili zatrudnienia w Placówce osoby na stanowisku pedagoga a następnie psychologa, wychowankowie mieli sporządzane *diagnozy psychologiczne* przez Centrum Pomocy Psychologicznej Poradnię Psychologiczną dla Dzieci i Młodzieży w Kętrzynie **/akta kontroli str. 79-92/**. Diagnozy te, zwane przez pracowników Poradni również *raportem indywidualnym*, zawierały opis sytuacji rodzinnej, wykaz metod

badawczych i uzyskane na podstawie ich interpretacji informacje na temat kompetencji społecznych, rozwoju emocjonalnego oraz rekomendacje. Nie zawierały jednak wszystkich elementów wymienionych w § 14 ust. 3 i 4 Rozporządzenia. Zapytana o przyczynę powyższego, Dyrektor PDD w Reszlu wyjaśniła, iż w Placówce od 01.09.2022 r. do 01.02.2024 r. nie było zatrudnionego psychologa lub pedagoga. „...*Nasze poszukiwania nie przynosiły rezultatu w postaci nawiązania stosunku pracy. Celem zapewnienia opieki psychologicznej korzystaliśmy z płatnych bądź bezpłatnych konsultacji psychologicznych lub psychoterapeutycznych, dostosowanych do potrzeb wychowanków oraz naszych możliwości. (...) Różnice w powiatowych placówkach i powiatach ościennych dawały złudne nadzieje na zapewnienie braku kadrowego. Skutkowało to również uchybieniami w zakresie sporządzanej diagnozy psychofizycznej po przyjęciu dziecka do placówki, które wykonywane były przez Centrum Pomocy Psychologicznej w Kętrzynie, na mocy podpisanego porozumienia. Diagnozy nie zawierały wszystkich niezbędnych punktów, mimo wskazania co konkretnie powinno się znajdować*

w przedmiotowym dokumencie (załączono e-mail z prośbą o uwzględnianie zapisów rozporządzenia). Część dzieci, które przechodziły z Powiatowego Domu Dziecka w Kętrzynie również posiadała takie diagnozy. W związku z czym nasz dom do pracy opiekuńczo-wychowawczej, posługiwał się wszelkimi diagnozami, opiniami, orzeczeniami bądź opisami dotyczącymi danego wychowanka. Od dnia 01 lutego 2024 r. placówce udało się zatrudnić osobę na stanowisku pedagoga a od 01 kwietnia na stanowisku psychologa. Od momentu zatrudnienia jedna z pierwszych czynności była analiza dokumentacji, przeprowadzenie odpowiednich testów psychologicznych oraz rozmowy z wychowankami, celem opracowania aktualizacji diagnoz, zawierających wytyczne wskazane w Rozporządzeniu MPiPS z dnia 22.12.2021 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej” /akta kontroli str. 93-94/.

Kontrolujący nie stwierdzili, poza formalnym brakiem pozostałych elementów diagnozy, skutków ww. nieprawidłowości. Wobec faktu, iż poddane analizie diagnozy psychofizyczne oraz aktualizacje diagnoz sporządzone w roku 2024, zawierały obszerne informacje na temat sytuacji dziecka i jego rodziny oraz wszystkie elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia, kontrolujący odstąpili od wydania zalecenia. Przykładowa diagnoza oraz aktualizacja diagnozy stanowi **akta kontroli str. 95-107.**

▪ **opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej winna być prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, do czego obligują przepisy art. 100 ust. 1 ustawy w.r.p.z. Stosownie do zapisów § 15 ust. 1 i 4 rozporządzenia plan powinien być opracowany na podstawie diagnozy oraz dokumentacji dotyczącej dziecka (o której mowa w § 8 rozporządzenia).

Ustalono, że każde dziecko, którego dokumentację analizowano, posiadało plan pomocy aktualizowany co pół roku. W wyniku analizy dokumentacji wychowanków, znajdujących się pod poz. nr 7, 8, 9 i 11 w Wykazie dzieci stwierdzono, że plany pomocy dziecku opracowywano także na podstawie dokumentacji dotyczącej dziecka, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia. W dokumentacji wychowanków znajdowały się bowiem m.in.:

- odpisy aktów urodzenia dzieci,
- orzeczenia sądu o umieszczeniu dziecka w placówce,
- dokumentacja o stanie zdrowia dziecka, w tym karty szczepień,

- dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne,
- opinie z poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- informacje o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach.

Zgodnie z obowiązującymi zapisami § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia w planie pomocy winno się określać cele i działania długoterminowe i krótkoterminowe, z uwzględnieniem w szczególności wieku dziecka, jego możliwości psychofizycznych, sytuacji rodzinnej i przebiegu procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Ponadto przepisy § 15 ust. 3 pkt 2 powyższego aktu prawnego stanowią, że w planie pomocy dziecku wyznacza się cel pracy z dzieckiem, uwzględniający powrót dziecka do rodziny, umieszczenie dziecka w rodzinie przysposabiającej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub przygotowanie do usamodzielnienia.

Stwierdzono, że sporządzane dla wychowanków plany pomocy dziecku uwzględniały cel główny pracy z dzieckiem. Ponadto zawierały:

- *cel długoterminowy*, który uwzględniał działania długoterminowe, osoby realizujące dane działanie, terminy uwagi o realizacji - w sferze szkolnej, opiekuńczej, rozwojowej, rodzinnej, emocjonalnej, społecznej, i zdrowotnej,

oraz

- *cel krótkoterminowy*, który uwzględniał m.in. cele i działania krótkoterminowe, osoby realizujące dane działanie, terminy i uwagi o realizacji – w sferze sytuacji prawnej i rodzinnej dziecka, utrzymania kontaktów z rodzicami i dalszą rodziną, edukacji i funkcjonowania w szkole, funkcjonowania społecznego w placówce i poza nią, potrzeb emocjonalnych i opiekuńczych, potrzeb intelektualnych i zainteresowań, zdrowia i rozwoju fizycznego, umiejętności samoobsługowych i przygotowania do samodzielności, potrzeb opiekuńczych-terytorium, ubraniowych, zdrowotnych i wyposażenia **/akta kontroli str. 108-134/**.

Analiza planów wychowanki z Wykazu dzieci spod poz. 7 **/akta kontroli str. 135-179/**, która 8 czerwca 2024 r. ukończyła 18 lat wykazała, iż przed osiągnięciem pełnoletności wychowawca uwzględniał działania mające na celu przygotowanie jej do usamodzielnienia.

Aktualizacje planu zawierały informacje, jakie cele i działania wymagają zmiany. Poddane analizie plany uwzględniały daty ich sporządzenia oraz podpisy dziecka, wychowawcy, pracownika socjalnego oraz Dyrektora kontrolowanej Jednostki. Z uwagi na fakt, iż z żadną z rodzin wychowanków Placówki nie współpracował asystent rodziny, plany pomocy dziecku były koordynowane i podpisywane z pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej właściwych ze względu na zamieszkanie rodziny dziecka, o czym świadczyły ich podpisy. Ustalono, że plany pomocy uwzględniały zalecenia zawarte w diagnozach psychofizycznych oraz opiniach/orzeczeniach poradni psychologiczno-pedagogicznych. Analiza planów wykazała, iż uwzględniano w nich kwestię rozwoju pasji i zainteresowań dziecka. Pięcioro wychowanków regularnie uczestniczy w treningach piłki nożnej, jedna wychowanka również w treningach piłki ręcznej. Z uzyskanych informacji wynika, że Placówka przykłada dużą wagę do rozwoju pasji i zainteresowań wychowanków. Dzieci co roku zachęcane są do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez Młodzieżowy Ośrodek Kultury w Reszlu (np. do zajęć teatralnych – w okresie objętym kontrolą 2 wychowanków brało w nich udział). Ustalono iż cele oraz działania, ujmowane w planach pomocy były zindywidualizowane, dostosowane do konkretnej sytuacji wychowanka oraz do jego potrzeb.

Ustalono, że Placówka dużą wagę przywiązywała też do utrzymywania przez wychowanków kontaktów z rodziną i osobami bliskimi. W każdym analizowanym przypadku w planach pomocy dziecku uwzględniono kwestię realizacji kontaktów z rodziną/osobami bliskimi. Kontakty te odzwierciedlały m.in. oświadczenia osób przejmujących opiekę nad dzieckiem (w których wskazywali, iż zapewnią wychowankowi bezpieczeństwo i odpowiednie warunki podczas urlopowania), korespondencja z sądem, karty pobytu a także dokumentacja prowadzona przez pracownika socjalnego, np. sporządzane plany pracy z rodziną dziecka na dany rok **/akta kontroli str. 180/**. Realizację działań ujętych w planach pomocy pracownicy Placówki dokumentowali też w dzienniku zajęć oraz zeszytach: dyżurów nocnych, wydawania leków, wyjść wychowanków oraz dokumentacji indywidualnej podopiecznych, prowadzonych przez wychowawców odpowiadających za proces wychowawczy dziecka, pedagoga i psychologa (m.in. kartach udziału w zajęciach dodatkowych i specjalistycznych, arkuszu badań i obserwacji).

▪ **prorowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Ustalono, iż w Placówce dla każdego z wychowanków prowadzi się *kartę zajęć specjalistycznych*, która stanowi wykaz wszystkich zajęć, w jakich uczestniczy dziecko. Od czasu zatrudnienia w Placówce psycholog sporządzał *karty indywidualnej pracy z wychowankiem* dzieciom, które obejmował swoim wsparciem. Dokumenty te zawierały datę oraz informacje dotyczące przebiegu zajęć, jakie tego dnia się odbyły **/akta kontroli str. 181-188/**. Kontrolujący zwrócili uwagę aby nazewnictwo dokumentów dostosować do zapisów § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia i udzielili Dyrektorowi stosownego instruktażu.

Ponadto, w myśl § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w Placówce, dla każdego wychowanka, którego dokumentację analizowano, psycholog od czasu zatrudnienia prowadził arkusze badań i obserwacji psychologicznych, w których ujmował: datę, treść obserwacji oraz podpis osoby dokonującej wpisu **/akta kontroli str. 189-190/**. Prowadzona przez psychologa dokumentacja uwzględniała działania podejmowane w ramach prowadzonej pracy z podopiecznymi Placówki w zakresie zaspokajania ich potrzeb.

▪ **prorowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w Placówce prowadzi się kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co miesiąc. Ustalono, iż w Jednostce, każdemu z dzieci, których dokumentację badano sporządzano karty pobytu, zawierające elementy, określone w § 17 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia. Ponadto wpisów w nich dokonywano terminowo, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami **/akta kontroli str. 191-214/**. Obszary, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia ujmowane były na odrębnych kartach, które zatytułowane były:

- *relacje dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi,*
- *funkcjonowanie społecznego dziecka w placówce i poza nią, z uwzględnieniem, samowolnego opuszczania placówki,*
- *przebieg kontaktów placówki ze szkołą, do której uczęszcza dziecko oraz jego nauki szkolnej,*
- *rozwój dziecka ze szczególnym uwzględnieniem stanu emocjonalnego i samodzielności dziecka*

- *stan zdrowia dziecka, w tym stanie zdrowia psychicznego (w tym informacje o lekach podawanych dziecku, informacje o pobytach dziecka w szpitalu, w tym w szpitalu psychiatrycznym)*
- *informacje o szczególnych potrzebach dziecka i znaczących dla dziecka wydarzeniach.*

Analiza kart pobytu wykazała, że zawierane w nich obszerne informacje potwierdzały realizację działań ujętych w planach pomocy i były z nimi spójne.

Zgodnie z art. 93 ust. 4 ustawy wripisz, jednym z głównych zadań placówki opiekuńczo-wychowawczej jest umożliwianie dziecku kontaktu z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej. Z uzyskanych ustnych informacji od Dyrektora wynika, że w Jednostce umożliwia się wychowankom systematyczny kontakt z rodziną i osobami bliskimi, którzy mogą ich odwiedzać w dni robocze oraz w weekendy, co potwierdziły dzieci podczas rozmów z kontrolującymi. Rodziny zachęcane są do kontaktu z dziećmi i odwiedzania ich w Placówce nawet codziennie. Decyzje w sprawie urlopowań wychowanków do ich rodzin biologicznych, na podstawie opinii Dyrektora podejmuje sąd. Przed urlopowaniem dzieci oraz w trakcie urlopowania środowisko rodziny wizytowane jest przez pracownika socjalnego. Ponadto dzieci mają możliwość rozmów telefonicznych oraz kontaktów za pośrednictwem aplikacji internetowych.

▪ **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

W Placówce, zgodnie z zapisami art. 135 ustawy wripisz, działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Przepisy art. 138 ust. 1 powyższej ustawy wskazują, iż zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbywały się nie rzadziej niż co pół roku, tj.: 30 czerwca 2023 r., 8 grudnia 2023 r. i 17 czerwca 2024 r. a więc w jednym przypadku z przekroczeniem terminu wskazanego w ustawie. Jak poinformowała kontrolujących Dyrektor Placówki: *...data zespołu [17.06.2024 r.] podyktowana czynnikami mającymi wpływ na zabezpieczenie zmian wychowawczych, tj. wyjazdy wychowawców z wychowankami lub do wychowanków oraz rozpoczętym okresem urlopowym /akta kontroli str. 215/*. Z uwagi na incydentalny charakter przekroczenia półrocznej daty posiedzenia zespołu, kontrolujący udzielili Dyrektorowi instruktażu odnośnie przestrzegania terminowości posiedzeń.

Protokoły z posiedzeń Zespołu uwzględniały wszystkie elementy wskazane w art. 136 ustawy wripisz **/akta kontroli str. 216-224/**. Na posiedzenia Zespołu zapraszano także rodziców niepozbawionych władzy rodzicielskiej. Analiza przedłożonej dokumentacji tj. Protokołów i list obecności z posiedzeń Zespołu ds. Okresowej Oceny Sytuacji Dziecka wykazała, że w dniu 17 czerwca 2024 roku, nie był obecny psycholog, natomiast w żadnym z odbytych w okresie objętym kontrolą nie uczestniczył przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, co jest niezgodnie z art. 137 ust. 1 ustawy wripisz. Na zapytanie zespołu kontrolujących o przyczynę tego stanu rzeczy, Dyrektor odpowiedziała, że: *„(...) nieobecność [psychologa] była spowodowana innymi zobowiązaniami, wynikającymi z umów zawartych przed zawarciem umowy o pracę w Powiatowym Domu Dziecka w Reszlu. Na posiedzenia zespołów nasza placówka zawsze zaprasza Warmińsko-Mazurski Ośrodek Adopcyjny w Olsztynie, jednak z przyczyn niezależnych od nas, instytucja nie uczestniczyła w posiedzeniach w okresie objętym kontrolą” /akta kontroli 215/*. Zespół kontrolujących przyjął wyjaśnienia Dyrektora analizując dokumentację

potwierdzającą realizację ustawowego obowiązku polegającego na zapewnieniu składu Zespołu zgodnie z art. 137 ustawy wripsz **/akta kontroli str. 225-236/**.

Zgodnie z art. 4a ustawy wripsz podmioty realizujące zadania wynikające z ww. ustawy, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, są obowiązane do jego wysłuchania, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają. Ustalono, że do protokołów z posiedzeń zespołu dołączone były dokumenty dotyczące wysłuchania dziecka zgodnie z art. 4a ustawy, sporządzane przed planowanym posiedzeniem Zespołu **/akta kontroli str. 237-238/**. Nadmienić należy, że siedmioro dzieci, z którymi zespół kontrolerów rozmawiał stwierdziło, że są zapoznawani z wnioskami Zespołu.

c) planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

Zapisy art. 145 ust. 2 ustawy wripsz wskazują, że osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Natomiast stosownie do art. 145 ust. 4 ustawy wripsz osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program usamodzielnienia (IPU).

Ustalono, że wychowankowie (pod poz. nr 1, 3 i 7 w Wykazie dzieci) opiekuna usamodzielnienia wskazali w terminie, określonym w przepisach ustawy wripsz, tj. co najmniej rok przed osiągnięciem pełnoletności, przedstawiając pisemną zgodę tej osoby **/akta kontroli str. 239-245/**.

W dokumentacji pełnoletniej wychowanki (poz. nr 7 w Wykazie dzieci), znajdowała się kserokopia IPU, który zgodnie z art. 145 ust. 4 ustawy wripsz został przekazany do zatwierdzenia kierownikowi powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie i usamodzielnienie. IPU został opracowany co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności i nie był modyfikowany.

Ponadto ustalono, iż w okresie objętym kontrolą w Placówce realizowano program dla usamodzielnianych wychowanków pn. „Usamodzielnienie – odważnie w dorosłe życie”, polegający na organizacji cyklu spotkań, zajęć grupowych i warsztatowych prowadzonych przez wychowawców, doradcę zawodowego (na podstawie porozumienia zawartego z Powiatowym Urzędem Pracy w Kętrzynie), pracownika socjalnego PDD w Reszlu oraz zaproszonych gości. Program został stworzony dla wychowanków przygotowujących się do usamodzielnienia. Ukierunkowany jest na naukę zasad społecznego współżycia, autoprezentacji, gospodarowania środkami finansowymi oraz odpowiedzialności za siebie i najbliższych. Głównym jego celem jest przygotowanie do prawidłowej realizacji procesu usamodzielnienia, zwiększenie szansy na osiągnięcie niezależności finansowej, zawodowej oraz możliwości samokształcenia i rozwoju. W zajęciach przewidzianych programem dla usamodzielnianych biorą udział wychowankowie od 16 roku życia.

3. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W celu ustalenia opinii wychowanków odnośnie jakości opieki zapewnianej im przez Placówkę, w ramach czynności kontrolnych przeprowadzono w dniu 19 i 20 listopada 2024 r. rozmowy z 7 wychowanków. Zespół inspektorów nie przeprowadził rozmowy z 1 wychowankiem, z uwagi

na jego nieobecność w Placówce. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 246-252**.

Wszyscy wychowankowie wskazali, w iż umożliwia im się kontakt z rodziną lub osobami bliskimi. Zapytani na czyją pomoc mogą liczyć wskazywali, iż w rozwiązywaniu ich problemów i podejmowaniu działań, mogą liczyć na pomoc wszystkich wychowawców, Dyrektora i psychologa. Wszyscy stwierdzili też, że ich potrzeby są zaspokajane, mają wszystko czego potrzebują tj. odpowiednie ubranie, które sami wybierają, obuwie, kosmetyki, artykuły potrzebne do szkoły, dużo jedzenia, mają też zaspokojone potrzeby emocjonalne, pracownicy rozmawiają z nimi, interesują się ich sytuacją. Wszyscy powiedzieli, że w Placówce czują się bezpiecznie. Opiekę zapewnianą im w Placówce oceniali pozytywnie.

Na pytanie kontrolujących, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku, wychowankowie udzielili odpowiedzi twierdzącej. Ponadto wszyscy wychowankowie powiedzieli, iż zapoznawani są z wnioskami zespołu do praw okresowej oceny sytuacji dziecka, znają swoją sytuację rodzinną i prawną, na ten temat rozmawiają z nimi wychowawcy oraz psycholog.

4. Pozostałe ustalenia

W dniu 22 listopada 2024 r. zespół kontrolny przeprowadził oględziny pomieszczeń Placówki, a z dokonanych ustaleń sporządził protokół, stanowiący **akta kontroli str. 253-254**

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka znajduje się w jednokondygnacyjnym budynku i składa się z:

- 2 pokoi mieszkalnych 4-osobowych oraz 2 pokoi mieszkalnych 3-osobowych, które są odpowiednio oświetlone, wyposażone w niezbędne meble, a ich powierzchnia umożliwia wychowankom swobodne funkcjonowanie oraz naukę,
- salonu stanowiącego miejsce spotkań i wypoczynku, wyposażonego w kanapy, stół z krzesłami, szafę, komody z gramy, książkami i materiałami plastycznymi, telewizor,
- kuchni z jadalnią (wyposażonej w meble oraz sprzęt AGD oraz stół z krzesłami), gdzie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania, obróbki żywności oraz miejsce do wspólnego przygotowywania i spożywania posiłków,
- 3 łazienki z prysznicami i umywalkami, 2 pralkami i 2 suszarkami (w tym jedna łazienka przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością), umożliwiające korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny, też miejsce do prania i suszenia ubrań.

Do dyspozycji Placówki należą także pomieszczenia znajdujące się na I kondygnacji budynku tj. pokój wychowawców, pomieszczenie gospodarcze i gabinet Dyrektora, a na parterze duży hol z wieszakami na ubrania wierzchnie i szafkami na buty.

Podczas przeprowadzania oględzin Placówki, stwierdzono, że pokoje mieszkalne były urządzone zgodnie z gustem dzieci w nich zamieszkujących. Kontrolowana Jednostka spełniała zatem warunki lokalowe zgodne z obowiązującymi standardami, określonymi w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

5. Uwagi i wnioski

Ustalono, iż indywidualna dokumentacja każdego dziecka prowadzona jest w sposób przejrzysty i czytelny przez wychowawcę kierującego jego procesem wychowawczym. Zawarte w niej

informacje na temat prowadzonej pracy opiekuńczo-wychowawczej w większości wskazują, że Placówka realizowała działania opiekuńczo-wychowawcze, które odpowiadały problemom zidentyfikowanym w opiniach, diagnozach psychofizycznych dzieci i opracowanym planom pomocy dzieciom. Dokumentacja czworga wychowanków, którą poddano analizie, pozwala stwierdzić, że wychowawcy, kierujący ich procesem opiekuńczo-wychowawczym, podejmowali działania mające na celu realizację planów pomocy dzieci.

Z uwagi na wielość występujących u wychowanków wskazań do pracy specjalistycznej, zawartych w opiniach i orzeczeniach z poradni psychologiczno-pedagogicznych, rekomenduje się zatrudnienie w Placówce pedagoga.

6. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wrispsz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następującego zalecenia:

- 1. Realizować obowiązki wynikające z art. 7b ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy wrispsz, tj. na stanowisku wychowawcy zatrudniać osoby po sprawdzeniu i potwierdzeniu, że nie figurują one w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.**

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz

z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Izabela Chowańska - główny specjalista

Marzena Przybylska- główny specjalista